

сприяють росту професійної майстерності майбутніх живописців. Не слід забувати про ефективне керівництво процесом сприйняття учнів.

Висока майстерність у набутій професії дозволяє майстру виробничого навчання та учню системи професійної освіти бути конкурентоспроможним на ринку праці. Професіоналізм забезпечує високу професійну мобільність, здатність оперативно освоювати нововведення і швидко адаптуватися до мінливих умов виробництва, здатність самостійно обирати сферу діяльності, приймати відповідальні рішення і забезпечувати саморегуляцію поведінки [6].

Література

1. Гуревич Р.С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах: Монографія / За ред. С. У. Гончаренко. – К.: Вища шк., 1998. – 229 с.
2. Эрганова Н. Е. Методика профессионального обучения. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 160 с.
3. Коваленко О. Е. Засоби активізації пізнавальної діяльності учнів // Професійно-технічна освіта. – 1999. – №2. – С.31-33.
4. Пометун О., Пирожено Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. – К.: АПН, 2002. – 136 с.
5. Психологія діяльності та навчальний менеджмент. Навч. посіб.; за заг. ред. М. В. Артюшиної. – К.: КНЕУ, 2008. – 336 с.
6. Решетовська Л. М. Сучасні технології виробничого навчання в ПТНЗ: Методичний посібник. – Львів: СПОЛОМ, 2008. – 148 с.

УДК 377.3.016:331.45

Павлішина А.А.

викладач охорони праці

ДНЗ «Подільський центр ПТО»

pavlyshynaanajela@meta.ua

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТА ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ОХОРОНИ ПРАЦІ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ УЧНІВ

Охорона праці та безпека життєдіяльності – предмет надзвичайно об’ємний і містить багато необхідних та різноманітних відомостей. Це школа життя. Цей предмет не готує людину до життя, а показує життя в усіх його проявах, зокрема й у надзвичайних, екстремальних, стресових ситуаціях, у ситуаціях, пов’язаних із виникненням пожеж, дорожньо-транспортних пригод тощо [7].

Програма курсу «Охорона праці» складена на основі законів України про охорону праці, охорону здоров’я, забезпечення санітарного благополуччя, охорони навколишнього природного середовища, пожежну безпеку, дорожній рух та інших відповідних нормативних документів. Тому метою курсу є формування професійної компетентності майбутнього робітника шляхом засвоєння інтегрованих знань про умови виробництва, особисту безпеку та

безпеку оточення [1].

Однією з причин смертності та захворюваності внаслідок впливу шкідливих виробничих факторів є недостатня поінформованість працівників про професійні ризики та вимоги охорони праці [5]. У цьому контексті вдосконалення навчання охорони праці за допомогою впровадження в навчально-виховний процес інноваційних освітніх технологій продовжує залишатися актуальним напрямком діяльності закладів професійної освіти [3].

Сучасні реалії потребують заміни концепції «передачі знань» на «навчання вчитися» і «навчання жити». Учні потрібно навчити не тільки запам'ятовувати, а й осмислювати нову тему, щоб вони могли в подальшому вміти шукати потрібну інформацію, яка допоможе вирішити поставлену проблему [3].

Застосування на уроках «Охорона праці» інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє:

- забезпечити зворотній зв'язок у процесі навчання;
- зробити навчання більш ефективним завдяки можливостям мультимедійних навчальних систем;

- підвищити унаочненість навчального процесу;
- забезпечити пошук інформації з різноманітних джерел;
- індивідуалізувати навчання;
- організувати колективну й групову форми роботи;
- здійснювати контроль навчальних досягнень;
- створювати сприятливу атмосферу для спілкування.

Розглянемо технології й методи, які я використовую під час викладання предмета, а саме: метод проектів, дидактичні ігри, інтерактивні методи навчання, диспути, круглі столи, брейн-ринги, портфоліо, виховні заходи тощо.

Проектна діяльність передбачає: чітке формулювання мети проекту, завдань та планування дій; вибір форми проектної діяльності: індивідуальну, групову, колективну; покрокову розробку проекту, з переліком конкретних дій, завдань, розподіл їх між учнями, групами; пошук інформації, яка потім буде оброблятися, систематизуватися, узагальнюватися, адаптуватися для подальшого використання; результат роботи над проектом – певний кінцевий продукт; презентація кінцевого продукту [6].

Наприклад, учні працюють над створенням проектів на такі теми: «Санітарно-гігієнічні вимоги до перукарень», «Безпечні умови праці в перукарні», «Перша допомога при нещасних випадках при газозварювальних роботах» тощо.

Суть інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умови постійної, активної, позитивної взаємодії всіх учнів. Здійснюється колективне, групове, індивідуальне навчання, навчання у співпраці; учень стає не об'єктом, а суб'єктом навчання, він відчуває себе активним учасником подій і власної освіти та розвитку [6].

Традиційна форма проведення брейн-рингу використовується на уроці узагальнення знань учнів. В ігровій формі учні дають відповіді на запитання із тем предмету. Грають, як правило, 3-4 команди або під час проведення Тижня

охорони праці поводиться брейн-ринг між декількома навчальними групами. Представники команд, отримавши випереджальні завдання, опрацьовують інтернет-ресурси, шукають потрібну інформацію, факти, знайомляться з нормативними документами.

Учні в ігровій формі вирішують серйозні завдання з охорони праці: змагаються, хто краще знає пожежну безпеку, електробезпеку, орієнтується в нормативно-правовій базі. До ділової гри ще відносяться вправи «злови помилку», «вгадай комірку», «кросворд», «закінчи речення».

Велику роль у формуванні професійних компетентностей майбутнього робітника відіграють виховні заходи із залученням ІКТ, що проводяться з учнями в позаурочний час. Це тижні з Охорони праці; дні цивільного захисту; засідання клубу «Діалог»; тематичні виховні заходи; конкурси малюнків; екскурсії.

Усі ці методи не можуть реалізовуватися без допомоги інформаційних технологій. Мультимедійні засоби навчання надають великі можливості підвищення ефективності процесу навчання, оскільки забезпечують одночасне використання декількох каналів сприйняття, завдяки чому досягається інтеграція інформації; роблять можливою імітацію складних реальних ситуацій та експериментів; дозволяють візуалізувати абстрактну інформацію завдяки її динамічному представленню; дозволяють впливати на розвиток якостей, що характеризують творче мислення [2].

Література

1. Абільтарова Е. Н. Основи охорони праці. Модуль 1: Правові та організаційні питання охорони праці, основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії : навч.-метод. посібник / Е. Н. Абільтарова, М. С. Корець, С. М. Яшанов. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – 409 с.

2. Безцінна Ж. П. Переваги використання мультимедійних засобів для організації самостійної роботи студентів у процесі навчання іноземної мови в немовному вищому навчальному закладі/ Ж. П. Безцінна // [Педагогічна освіта: теорія і практика](#). - 2012. - Вип. 10. - С. 117-120. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2012_10_23

3. К. В. Колісник М. М. Тютюнник Впровадження інноваційних технологій на уроках охорони праці при підготовці кваліфікованих працівників

4. Реброва О. Є. Методологічні основи педагогічної ментальності: культурологічний та професійний аспекти: монографія. К.: НПУ ім. Драгоманова, 2012. 283 с.

5. Щербаков В. И. Культура охраны труда и национальная безопасность / В. И. Щербаков // Охрана труда и техника безопасности на промышленных предприятиях. – 2011. – № 3. – С. 44.

6. http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/33260/

7. https://studopedia.com.ua/1_235878_lektsiya---ponyattya-ohoroni-pratsi.html

8. <https://vseosvita.ua/library/zastosuvanna-interaktivnih-metodiv-navcanna-na-urokah-inozemnoi-movi-v-osnovnij-skoli-13665.html>